

Regisseur

Als regisseur vertel je verhalen met behulp van beeld. Dit kunnen zowel fictieve als waarheidsgetrouwe verhalen zijn. Bij het vertellen van je verhaal word je geholpen door een crew van scenarioschrijvers, camera- en geluidsmannen, producenten en editors.

Zo vertaalt een scenarioschrijver jouw idee naar een filmisch verhaal met scènes, dialogen en karakteromschrijvingen. Een producent zorgt ervoor dat de productie in technisch en organisatorisch opzicht optimaal verloopt. Jij geeft, als regisseur, ieder crewlid aanwijzingen over hoe hij het verhaal in beeld moet brengen; je hebt het overzicht en weet als geen ander wat en hoe je iets wilt vertellen. Bij film- en televisieproducties ben jij de artistiek eindverantwoordelijke.

Wat doet een regisseur?

Regisseurs maken verschillende soorten producties. Bijvoorbeeld een dramaserie voor een televisiezender, een documentaire of speelfilm voor vertoning in de bioscoop. Hoe je takenpakket eruit ziet, is afhankelijk van wat je regisseert. In het algemeen verricht je als regisseur de volgende zeven hoofdtaken:

Filmregisseur Roman Polanski, maakte onder *Rosemary's baby* en *Chinatown*:

"Uiteindelijk draait alles om het vertellen van een verhaal. Ik denk dat het belangrijk is te weten hoe je dat moet doen. Het maakt niet uit of het een film is of een grap die je aan tafel maakt. Sommige mensen vertellen moppen waar nooit iemand om lacht, bij anderen hang je aan hun lippen zodra ze hun mond opendoen."

(Bron: Het witte doek, regisseurs, Goodridge M., Uitgeverij Libero B.V.)

1. Het doen van research naar een onderwerp

Voordat je een idee kunt omzetten naar een film of serie, moet je eerst onderzoek doen. Je verricht research: je leest boeken en artikelen, bezoekt locaties en spreekt met betrokkenen. Op die manier kom je erachter of het mogelijk is om je oorspronkelijke idee – bijvoorbeeld een reconstructie van een treinongeluk – ook daadwerkelijk op film vast te leggen. Of dat je misschien een andere invalshoek moet kiezen.

2. Het schrijven of aanpassen van een scenario

Sommige regisseurs schrijven zelf het scenario. Met name bij documentaires is het gebruikelijk dat je als regisseur zelf je idee uitwerkt tot een scenario. Bij fictiefilms werk je meestal samen met een scenarioschrijver (scenarist). Soms ben je als regisseur degene die een scenarioschrijver vraagt jouw eerste verhaalopzet en bevindingen in een scenario te gieten, compleet met dialogen en karakteromschrijvingen. Regelmatig bespreek je met de scenarioschrijver zijn vorderingen. Je controleert of de toon van het scenario de juiste is, of de opbouw en de karakters overeenstemmen met jouw idee. Je geeft aanwijzingen voor aanpassingen. Vaker is het zo dat de scenarioschrijver het initiatief neemt voor het verhaal en vervolgens op zoek gaat naar een regisseur.

3. Financiering van een productie rond krijgen

Wanneer het scenario grotendeels af is, probeer je als regisseur je idee te verkopen. In de film- en televisiewereld wordt dit ook wel 'pitchen' genoemd. Je [presenteert](#) je idee aan producenten, televisieomroepen en filmfondsen. Je legt uit wat jouw idee inhoudt, waarom het noodzakelijk is dat jij dit verhaal vertelt. Zonder medewerking van producenten en andere investeerders zoals filmfondsen, kun je namelijk geen film maken; film is een duur medium. Niet alleen vanwege het grote aantal medewerkers, maar ook door de lange productieperiode.

4. Een crew samenstellen

Als de financiering rond is, begin je met het samenstellen van je crew. De crewleden moeten niet alleen hun vak goed verstaan, ze moeten ook met elkaar kunnen [samenwerken](#); bij het maken van een film of televisieserie zijn veel verschillende disciplines – camera, licht, geluid, enzovoorts – betrokken. Ook ben je betrokken bij de casting van [acteurs](#).

5. Het maken van een film of serie

Als de crew is samengesteld, kan de productie beginnen. Voor jou als regisseur volgt nu een arbeidsintensieve periode. Je bent artistiek eindverantwoordelijk en je moet dus op ieder aspect van de productie toezien. Niet alleen loop je het script door met de cameraman en bezoek je locaties met de productie leider, ook ben je aanwezig bij de repetities van acteurs. Zeker tijdens de opnames zelf maak je lange werkdagen. Alles staat in dienst van het verhaal dat je wilt vertellen. Bij ieder aspect van de productie ga je na of dit in overeenstemming is met het verhaal. Roept die locatie het juiste gevoel op? Zijn de dialogen helder? Als er aanpassingen nodig zijn, voer jij die - samen met de crew - uit. Dit is de periode waarin jouw rol als regisseur duidelijk naar voren komt, waarop jij de regie voert over het verhaal en de crew.

6. De montage van een productie

Na de opnames ga je samen met een editor de film in elkaar zetten (monteren). De vele uren aan beeldmateriaal moet je nu omzetten in een filmisch verhaal. Het is een gepuzzel van scènes waarbij je je voortdurend afvraagt waar welk stukje beeld hoort. Vooral in de montage krijgt de film zijn uiteindelijke vorm.

7. De promotie van een productie

Wanneer de film klaar is, kan de promotie van de productie beginnen. De reden dat je een film of serie maakt is toch omdat je wilt dat zoveel mogelijk mensen jouw verhaal horen en zien. Om bekendheid te geven aan je productie, geef je interviews en werk je mee aan persconferenties. Je hoopt dat je productie hierdoor meer kijkers of bezoekers trekt.

Rollen

- ↳ **Initiatiefnemer**, aan de hand van een onderwerp (fictief of waar gebeurd) bedenkt je een verhaal voor een film of serie. Je bent de eerste schakel in het productieproces van film maken.
- ↳ **Maker**, je zet een idee om in een film.
- ↳ **Leider**, je stuurt een crew aan. Je geeft aanwijzingen hoe zij jou moeten helpen bij het verbeelden van een verhaal.
- ↳ **Controleur**, gedurende de hele productie ga je na of iedereen op één lijn zit, zodat straks de film ook wordt zoals jij 'm voor ogen hebt.
- ↳ **Promotor**, je brengt je ideeën voor films of televisieseries onder de aandacht en weet ze te verkopen.

Regisseur Oliver Stone, maakte onder andere Platoon, JFK en Natural born killers:

“Tijdens het schrijven ben ik heel erg op mezelf. Maar bij het regisseren moet je veel socialer zijn, meer op mensen gericht (...). Je bent de man met de visie, maar je bent ook de leidsman. Je moet als Tiresias in de onderwereld zijn en mensen meenemen naar plaatsen waar ze nooit eerder zijn geweest, maar waar ze een verwachting van hebben. Net als ik natuurlijk: ik weet ook niet of we het einde halen, maar ik geloof wel dat er aan het eind van de tunnel licht brandt.”

(Bron: Het witte doek, regisseurs, Goodridge M., Uitgeverij Libero B.V.)

Waar werk je als regisseur?

De meeste regisseurs werken als **zelfstandige**. Ze maken op freelancebasis films of programma's voor omroepen of financieren hun filmproducties met behulp van subsidies van filmfondsen. Als regisseur kun je eventueel in loondienst werken bij een televisieomroep of -zender. Je bent dan **verantwoordelijk** voor de regie van televisieprogramma's.

Wat is je plaats in de organisatie?

Hoewel je als regisseur meestal als zelfstandige werkt, werk je tijdens producties intensief met verschillende mensen samen. Onder andere met een:

- ↳ **scenarioschrijver**, vraagt jou om zijn verhaal te verfilmen of jij vraagt hem je idee uit te werken
- ↳ **productie leider/producer**, regelt de productie van een film: maakt een planning, zorgt dat alle crewleden op de juiste plek en tijd aanwezig zijn
- ↳ **cameraman**, legt jouw verhaal op beeld vast
- ↳ **geluidsman**, legt jouw verhaal in geluid vast
- ↳ **editor**, maakt van de tientallen opnames een verhaal
- ↳ **producent**, helpt jou met de financiering van de productie
- ↳ **set designer**, zorgt dat locaties qua vormgeving en stijl overeenkomen met het script

Wie is je baas?

Maak je programma's of films voor de televisie, dan is de eindredacteur of programmacoördinator je baas. Wanneer je als zelfstandige films maakt en samenwerkt met een producent, dan moet je verantwoording afleggen aan de producent.

Welke competenties moet je in huis hebben?

- ↳ **Kunnen samenwerken**
Je moet een gehele crew kunnen aansturen. Zowel de cameraman als een acteur moet je aanwijzingen geven. Je moet met iedereen kunnen overleggen. Ook wanneer er veranderingen optreden en er lang moet worden gewerkt, moet jij elk crewlid kunnen motiveren. Je moet dan ook over goede sociale vaardigheden beschikken.
- ↳ **Besluitvaardig zijn**
Als regisseur ben je artistiek eindverantwoordelijk. Jij hebt dus op ieder artistiek gebied – van scenario tot aan montage – het laatste woord. Je moet besluitvaardig zijn en knopen durven doorhakken.
- ↳ **Stressbestendig zijn**
Regisseur is een onzeker beroep. Je weet van tevoren nooit of een productie zal slagen. Voortdurend heb je te maken met onzekerheden over de financiering, voortgang en ontvangst van een productie. Je moet dan ook beschikken over doorzettingsvermogen.
- ↳ **Artistiek en creatief zijn**
Vrijwel ieder onderwerp is al een keer verfilmd. Als regisseur moet je in staat zijn een nieuwe, persoonlijke invalshoek te vinden waardoor je een origineel beeldend verhaal vertelt. Ook moet je creatief zijn in het vinden van oplossingen. Wat te doen als na een hevige regenval de filmlocatie is veranderd in een modderlandschap?
- ↳ **Geduldig zijn**
Tussen het eerste idee en de daadwerkelijke film, kunnen maanden en soms zelfs jaren zitten. Niet alleen moet je wachten totdat het scenario af is, maar ook voor het verkrijgen van subsidies moet je geduld hebben. Een lange adem is nodig om een film of televisieserie te kunnen maken.

Jelle van Doornik, studieleider regie aan de Nederlandse Filmacademie:

“Die toename aan technische mogelijkheden maakt het regievak complexer; je moet als regisseur van alle nieuwe technieken op de hoogte zijn om je crew goed te kunnen aansturen. Bovendien is de kans groter dat je je verliest in al die keuzemogelijkheden: je moet heel goed weten wat je wilt vertellen en hoe.”

Marije Meerman, regisseur van onder andere documentaires:

“Na drie jaar herschrijven, praten en denken moet ik daadwerkelijk datgene gaan verbeelden en componeren wat al die tijd in zoveel verschillende gedaanten door mijn hoofd spookte. Vaak twijfelde ik of de film ooit nog wel gemaakt zou worden, maar nu is er geen weg terug meer. Alle gedachten en draadjes moeten aan elkaar worden geknoopt. Mijn enthousiasme slaat over in angst. Gaat dit lukken? Een film maken waarvan ik zelf de afloop niet ken. Het is echter juist deze spanning die maakt dat ik na drie jaar nog steeds verder wil. Zonder die spanning had ik, gezien de financiële en inhoudelijke onzekerheden, mijn geloof in de film al lang verloren.”

(Bron: Dagboeknotities van jonge cineasten, samenstelling: Bernink M., Uitgeverij Uniepers Abcoude, Stichting Skrien Amsterdam)

Wat onderscheidt een topregisseur van een gewone regisseur?

Je bent een topper als je beschikt over een persoonlijke, eigen stijl waardoor je onderwerpen op een unieke manier benadert. Je onderscheidt je door de bijzondere invalshoek die je kiest en/of de manier waarop je een verhaal vertelt: vanuit welk perspectief, met wat voor een verhaalopbouw (chronologisch, flashback, enzovoorts) of welk genre (bijvoorbeeld horror).

Hoe word je regisseur?

Nederland kent één hbo-opleiding die in de film- en televisiewereld hoog staat aangeschreven: de Nederlandse Filmacademie in Amsterdam. De Nederlandse Filmacademie kent acht studierichtingen: **scenario, regie** (fictie en documentaire), **productie, camera/licht, production design, sound design, montage** en **interactieve media/visual effects**. In vier jaar tijd leer je niet alleen alle technische en

vakinhoudelijke aspecten van het regievak kennen, maar ontwikkel je je ook op creatief en artistiek gebied. Aan de Nederlandse Filmacademie kun je alleen in [voltijd](#) studeren.

Er zijn echter meer [opleidingsmogelijkheden](#) voor het beroep van regisseur.

Andere opleiding en werkervaring als basis

- ↳ **Hbo-opleiding Film en Audiovisuele Media** van de [Fotovakschool](#).
- ↳ **Kunstacademie**. Zowel de Gerrit Rietveld Academie als de St. Joost Academie bieden een studierichting film aan. De benamingen van de filmrichtingen bij kunstacademies verschillen per instelling. Een overzicht hiervan kun je vinden op de website [Filmstart](#).
- ↳ **Hbo-opleiding Media en Entertainment Management**. De hbo-opleiding Media en Entertainment Management leidt op tot mediamanager: je leert alles over het gebruik, de functie en de inzet van (massa)media als televisie en radio. De opleiding duurt vier jaar en daarna kun je aan de slag in beroepen zoals uitvoerend televisie- of filmproducent.
- ↳ **Hbo-opleiding Bachelor in Design Audiovisual Media**. Deze opleiding, die aan de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht (HKU) wordt gegeven, leidt je op tot specialist op het gebied van videoproductie. Je krijgt inzicht in het totale productieproces en je ontwikkelt vaardigheden en technieken op het gebied van verschillende productiefasen.
- ↳ **Hbo-opleiding Media, Informatie en Communicatie**. Deze opleiding aan de Hogeschool van Amsterdam biedt na een algemene propedeuse van één jaar een driejarige specialisatie aan (Redactie & Mediaproductie). Ook met deze opleiding kun je in principe het werkveld van televisieproductie binnen komen.
- ↳ Er zijn verschillende particuliere onderwijsinstututen die opleidingen aanbieden op het gebied van film en televisie. Onder andere: [TV College](#) en [Open Studio](#).

Met een mbo-vooropleiding

Heb je een mbo-opleiding gedaan, bijvoorbeeld Sound & Vision/Mediatechnologie, dan kun je bij televisieomroepen, producenten en opnamestudio's aan de slag als technicus. Afhankelijk van de gekozen richting, functioneer je als (assistent)licht-, geluid- of beeldtechnicus. Wil je kunnen overstappen naar het regievak, dan moet je je verdiepen in zaken als: research, scenario en mise en scène. Ook moeten je leidinggevende vaardigheden in orde zijn.

Wat ga je verdienen?

Het geven van een eenduidige salarisindicatie is voor het beroep van (film)regisseur lastig. De hoogte van je [salaris](#) is afhankelijk van het soort productie (speelfilm of televisieprogramma), je ervaring als regisseur en je naamsbekendheid. Als regisseur moet je vaak per productie (opdracht) over je honorarium (salaris) [onderhandelen](#).

[Regieopdrachten](#) kun je op verschillende manieren verwerven.

Wat zijn je carrièremogelijkheden?

Naarmate je meer ervaring hebt, kun je gemakkelijker grotere producties maken. Producenten en filmfondsen kennen jou en je manier van werken, waardoor het eenvoudiger is om een film- of televisieproductie te financieren. Ook kun je een eigen productiebedrijf beginnen of aan filmopleidingen lesgeven over het regievak.

Voor de ontwikkeling van je loopbaan als regisseur, is het belangrijk dat je jezelf kunt promoten. Je moet als het ware aan [zelfmarketing](#) en [personal branding](#) doen, om zo onder andere je naamsbekendheid te vergroten.

Welke beroepen lijken erop?

- ↳ Theaterregisseur
- ↳ Eindredacteur televisie

Voorbeeldloopbaan

Een liefde voor film heeft Johan Marks altijd gehad. Na het behalen van zijn havo-diploma ging hij aan de slag bij een producent van televisieprogramma's. Hij assisteerde de productie leider bij het uitvoeren van de planning: bracht acteurs naar de studio, liep afspraken met de cateraar na en verspreidde de productieplanning onder de crew. Na enkele jaren als assistent te hebben gewerkt, wilde Johan zelf wel eens de volledige verantwoording voor een productie hebben. In zijn vrije tijd had hij al verschillende korte films gemaakt. Hij besloot in deeltijd te gaan studeren: bij een particulier onderwijsinstituut volgde hij een voorbereidende opleiding voor de Nederlandse Filmacademie. Dat studiejaar gebruikte hij ook om aan zijn portfolio te werken. Op basis zijn eigen producties en werkervaring werd Johan tot de Nederlandse Filmacademie toegelaten. Inmiddels heeft hij als zelfstandig regisseur al

- ↳ De Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten (AHK) en Kunstenaars, Cultuur en Ondernemerschap (Kunstenaars&CO) hebben een website ontwikkeld waarop je informatie kunt vinden over de zakelijke kanten van [de beroepspraktijk](#) in de kunst- en mediasector. Hier lees je onder andere over subsidieregelingen.
- ↳ De website [Filmstart](#) heeft een uitgebreid overzicht van interessante filmlinks.

Aanbevolen boeken en tijdschriften

- ↳ Filmjournalist Mike Goodridge interviewde vijftien vooraanstaande filmregisseurs – waaronder Roman Polanski, Lars von Trier en David Lynch – over hun werkmethoden. In Nederland is de verzameling interviews uitgebracht onder de naam *Het witte doek, regisseurs* (Goodridge, M., Libero bv).
- ↳ Het [Broadcast Magazine](#) is een vakblad over en voor de publieke en commerciële omroep, radio, televisie en multimedia. De laatste ontwikkelingen op het gebied van televisieproducties staan hierin vermeld.

Auteur: Janine Bruinooge

<http://www.carrieretijger.nl/beroep/taal-communicatie/media/beeld/regisseur>
Applinet B.V. 2004-2017

© Copyright